

LIETUVOS RESPUBLIKOS AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS DĖL MOKSLO PROJEKTO PARAIŠKOS

2020 m. spalio 5 d. Nr. SP-15
Vilnius

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – kontrolierius), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (toliau – MSI) 17 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“, 13 punkto 1 papunkčiu ir išnagrinėjęs 2020 m. rugpjūčio 3 d. gautą skundą „Dėl galimai netinkamo konkursinės paraiškos formulavimo“ (toliau – skundas) ir pateiktą informaciją,

n u s t a t ė:

Skunde nurodoma, kad Lietuvos mokslo taryba (toliau – LMT) iš ekspertų komisijos, vertinusios mokslo projekto paraišką¹, vadovo gavo el. laišką, „ kuriame išdėstyti įtarimai, kad rengiant projekto paraišką <...> galimai pažeistas akademinio sąžiningumo principas mokslinėje veikloje“. Ekspertų komisijos vadovo el. laiške, adresuotame LMT, nurodyta, kad ekspertų komisijai atlikus mokslo projekto paraiškos teksto vertinimą, nustatyta, kad mokslo projekto paraiškos tam tikros dalys parengtos, panaudojant ženklią mokslo publikacijų Nr. 1 ir Nr. 2² tekstų dalį su nežymiais pakeitimais. Taip pat ekspertų komisija nustatė, kad mokslo projekto paraiškos dalys (2.1.1. Need for research, 2.1.2. Expected results, 2.1.3. Novelty, research methods, 2.2. Project summary (will be published if funded) buvo nukopijuotos nuo mokslo publikacijų Nr. 1 ir Nr. 2.

Siekiant įvertinti skunde nurodytas sutaptis akademinės etikos požiūriu, Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyba (toliau – Tarnyba) kreipėsi į universitetą³, kurio profesorius yra mokslo projekto paraiškoje nurodytas projekto vadovas⁴ (toliau – projekto vadovas), ir į projekto vadovą dėl paaiškinimų pateikimo.

Universitetas, atsakydamas į Tarnybos pateiktą klausimą, ar, vadovaujantis projektu ir programų valdymo universitete tvarką reglamentuojančiu teisės aktu (pritarimo projekto iniciatyvai procedūra), buvo vertinta mokslo projekto iniciatyvos atitiktis akademinės etikos

¹ Tarnybai mokslo projekto paraiškos duomenys žinomi, tačiau čia ir toliau – neskelbiami.

² Tarnybai mokslo publikacijų Nr. 1 ir Nr. 2 duomenys žinomi, tačiau čia ir toliau – neskelbiami.

³ Universiteto duomenys žinomi, tačiau čia ir toliau – neskelbiami.

⁴ Projekto vadovo asmens duomenys žinomi, tačiau čia ir toliau – neskelbiami.

reikalavimams, nurodė, kad rengiant ir teikiant mokslo projekto paraišką „pirminis atitikties akademinės etikos reikalavimams vertinimas buvo atliekamas. Vertinimo procedūra universitete nėra formalizuota, todėl konkrečių dokumentų pateikti negalime“.

Projekto vadovas, kurio Tarnyba prašė pateikti paaiškinimus dėl mokslo projekto paraiškos teksto dalių (2.1.1. Need for research, 2.1.2. Expected results, 2.1.3. Novelty, research methods, 2.2. Project summary (will be published if funded), kurios sutampa su mokslo publikacijų Nr. 1 ir Nr. 2 teksto dalimis ir buvo panaudotos be nuorodų į pirminius šaltinius bei neišskirtos ženklais, nusakančiais autorystę, paaiškino, kad mokslo projekto paraiškos dalyje „2.1.1. Need for the research“ „9 teksto eilutėje su minėta publikacija sutampa tik pavieniai žodžiai <...> ir sakinio dalies frazė“, „10 teksto eilutėje su minėta publikacija sutampa pavieniai žodžiai“, „16 teksto eilutėje su minėta publikacija sutampa pavieniai žodžiai“, „[p]askutiniame „Need for the research“ paragrafe <...> [n]ei koncepcija, nei metodikos vystymo autorystė nėra pasisavinta ar necituojama“. „Paraiškos dalyje „2.1.2. Expected results“ sakinio fragmentas <...> minėtoje publikacijoje yra naudojama kitame kontekste nei pateiktoje Paraiškoje“. Taip pat projekto vadovas mano, kad „teksto sutaptis didesne dalimi yra fragmentiška ir nukreipta metodikos aprašymui naudojant ją kitoje srityje“. Projekto vadovas atkreipė dėmesį, kad „Paraiškos teksto dalys, sutampančios su minėtose publikacijose pateiktomis teksto dalimis buvo panaudotos su nuorodomis į pirminius šaltinius“. Projekto vadovas paaiškino, kad mokslo projekto paraiškos teksto 12 ir 33 eilutėse yra nurodyta cituojama publikacija. Taip pat projekto vadovas paaiškino, kad „[a]prašė nėra nurodyta, kad turi būti pateiktas naudotos literatūros sąrašas kaip atskiras dokumentas ar privalomumas teikti citatas“, ir nurodė Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. V-1024 patvirtinto Projektų finansavimo sąlygų aprašo 65 punktą, kuriame nurodyti į sistemą keliami dokumentai.

Siekiant įvertinti akademinės etikos požiūriu mokslo projekto paraiškos ir mokslo publikacijų Nr. 1 ir Nr. 2 tekstų dalių sutaptis, buvo naudojama PlagScan tekstų sutapčių nustatymo programa, kurios pateiktos tekstų sutapčių ataskaitos pagrindu Tarnyboje buvo parengta tekstų sutapčių vertinimo ataskaita⁵. Tarnybai įvertinus mokslo projekto paraiškos ir mokslo publikacijų Nr. 1 ir Nr. 2 tekstų sutaptis, nustatyta, kad mokslo projekto paraiškos ir mokslo publikacijų Nr. 1 ir Nr. 2 tekstų sutaptys pasireiškia tose vietose, kuriose aprašoma kitoje tyrimo srityje naudota metodika. Pažymėtina, kad mokslo projekto paraiškoje nurodytas tyrimo tikslas – kitoje tyrimo srityje panaudotą metodiką, kuri aprašyta mokslo publikacijose Nr. 1 ir Nr. 2, panaudoti mokslo projekto paraiškoje nurodytame tyrime. Mokslo projekto paraiškoje aprašytos metodikos šaltiniai yra nurodyti du kartus, tačiau mokslo projekto paraiškos dalyse tekstas, sutampantis su kito autoriaus publikacijos tekstu, nėra išskirtas ženklais, nurodančiais, kokia teksto dalis yra kito autoriaus. Pažymėtina, kad tam tikros mokslo projekto paraiškos dalys turi mokslo kūriniai būdingas dalis (pavyzdžiui, tyrimo poreikio pagrindimas, metodologinė prieiga), tačiau mokslo projekto paraiška nėra mokslo kūrinys, todėl nors ir mokslo projekto paraiškoje nustatytos teksto sutaptys turi plagiatu požymių, tačiau nevertintinos akademinės etikos požiūriu. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad LMT vidaus teisės aktuose nėra nustatyti reikalavimai tyrėjams, teikiantiems mokslo projekto paraiškas, nurodant kito autoriaus publikuotą tekstą mokslo projekto paraiškoje ar kitu būdu ir taip užtikrinant sąžiningumo principą mokslinėje veikloje.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuoti akademinės etikos pažeidimą nėra pagrindo.

⁵ Tekstų sutapčių vertinimo ataskaita saugoma Tarnyboje, skundo byloje. Minėta ataskaita neviešinama.

Kontrolierius, išanalizavęs ir įvertinęs pateiktą informaciją ir ją patvirtinančius dokumentus bei teisinį reglamentavimą, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 17 straipsnio 11 dalies 10 punktu,

n u s p r e n d ė:

pripažinti skundą nepagrįstu.

Kontrolieriaus sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius) per vieną mėnesį nuo šio sprendimo įteikimo datos.

Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierė

Loreta Tauginienė